



TLAČOVÁ SPRÁVA

V Košiciach, 22. mája 2013

Viac ako 200 žiakov základných škôl sa zúčastní v máji projektu Botanikiáda 2013 - škola hrou v Botanickej záhrade UPJŠ

Už po štvrtýkrát sa v Botanickej záhrade Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach na Mánesovej 23 stretnú šikovní žiaci základných škôl z Prešovského a Košického kraja, pre ktorých je biológia nielen učebným predmetom, ale aj koníčkom. Spolu so svojimi pedagógmi sa v troch májových turnusoch zúčastnia úspešného projektu Botanikiáda, ktorý si získal veľa priaznivcov. V botanickej záhrade bude vyše dvesto piatokov riešiť rôzne problémové úlohy z biológie, zatiaľ čo ich učitelia absolvujú samostatný program venovaný botanike spojený s diskusiou o skvalitnení výučby tohto odboru na školách. Prvé stretnutie v podobe poznávacieho a zážitkového dopoludnia sa uskutočnilo minulú stredu (15. mája 2013) a ďalšie dve sú naplánované na 22. a 29. mája, pričom budú vyplnené bohatým programom prebiehajúcim vždy v čase od 9.00 do 13.00 hodiny. Tie oživí aj výstava motýľov, ktorá začala v piatok 17. mája a potrvá do 30. júna.

„Prvoradým cieľom Botanikiády je usporiadať prít'azlivé podujatie pre talentovaných žiakov a učiteľov z oblasti prírodných vied a ešte viac motivovať školákov k štúdiu tohto odboru. Prístupnou formou ich chceme informovať o význame rastlín, o novinkách pri ich pestovaní, ochrane a tvorbe životného prostredia, zdravom životnom štýle a prostredníctvom týchto malých nadšencov botaniky posunúť tieto informácie medzi ich rovesníkov na základných školách. Motto 4. ročníka Botanikiády je „Staráme sa o prírodu, príroda sa stará o nás“,“ hovorí zodpovedná riešiteľka projektu Botanikiáda PhDr. Beáta Jurečková, PhD.

„V roku 2009 sme prvý krát pripravili projekt, ktorý sa následne v roku 2010 uskutočnil vďaka finančnej podpore Agentúry na podporu výskumu a vývoja. Naším cieľom bolo spopularizovať vedu pre školákov a nadchnúť mladú generáciu, aby sa si vybrala v ďalšom živote cestu za vzdelaním, preto sú informácie deťom podávané veľmi jednoduchou, hravou a motivujúcou formou. Botanikiáda má dve kolá. V prvom riešia piatáci zo základných škôl a osemročných gymnázií Košického a Prešovského kraja, ktoré sa do projektu prihlásia, nami pripravené online testy s otázkami z biológie. V tomto roku sa do testovania zapojilo 2479 žiakov, pričom záujem zo strany základných škôl prevýšil naše kapacitné možnosti. Pochopiteľne nás to teší, pretože nás to utvrdzuje v tom, že práca už so žiakmi základných škôl má pre povzbudenie záujmu o štúdium prírodovedných disciplín veľký význam. Najúspešnejších 210 riešiteľov postúpilo do druhého kola a spolu so svojimi pedagógmi vyučujúcimi biológiu, ktorých je 106 sú pozvaní v troch turnusoch do Botanickej záhrady UPJŠ, kde budú na rôznych stanovištiach riešiť rôzne problémové úlohy a hľadať odpovede na prírodovedné otázky,“ vysvetľuje PhDr. Beáta Jurečková, PhD. a dodáva, že po ukončení programovacieho obdobia na popularizáciu vedy je po troch rokoch v tomto roku projekt prvýkrát realizovaný z vlastných zdrojov UPJŠ a za pomoci partnerov.

„Pre žiakov sme nachystali 6 stanovišť, na ktorých budú plniť zábavnou formou problémové úlohy. Jednotlivé stanovišťa budú rozmiestnené v areáli botanickej záhrady, nevynímajúc expozičný skleník, okolie bazénov či parenísk, takže sa žiaci môžu zoznámiť aj so širšími priestormi botanickej záhrady a jej pestovateľským zázemím a okrem teoretických vedomostí si overia aj svoje praktické zručnosti. Pre učiteľov je taktiež pripravený zaujímavý program, ktorý im, ako dúfame, pomôže aspoň trochu zregenerovať sily po náročnej práci v škole, a zároveň ich inšpiruje novými poznatkami a informáciami,“ konštatuje RNDr. Andrea Fridmanová, PhD, odborná pracovníčka Botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach a spoluorganizátorka podujatia.

Projekt Botanikiáda si podľa nej získal veľkú priazeň zúčastnených žiakov hneď prvý rok jeho realizácie. Vďaka premyslenému, veľmi dobre pripravenému scenáru a finančnej podpore Agentúry na podporu výskumu a vývoja v aj nasledujúcich rokoch udržiaval vysokú úroveň a množstvo zozbieraných výstupov zo strany škôl svedčí o nadpriemernej spokojnosti žiakov i učiteľov. Tento rok oslovila UPJŠ v Košiciach nových partnerov, vďaka príspevku ktorých sa mohol projekt opätovne uskutočniť a časť programu je vyhradená na ich prezentáciu, keďže ich pôsobenie na trhu zároveň napĺňa podtitul tohtoročnej Botanikiády *„Staráme sa o prírodu, príroda sa stará o nás“*.

Zaujímavý a užitočný projekt sa podľa RNDr. Andrey Fridmanovej, PhD. za posledné roky prirástol zamestnancom botanickej záhrady k srdcu. Teší ich, že pomáhajú podporovať a rozvíjať talent žiakov a ešte viac ich motivovať k poznávaniu prírody a jej zákonitostí. *„Zároveň je veľmi dôležitý fakt, že Botanikiáda ako jeden z mála projektov má širokú pôsobnosť, pretože oslovuje všetky základné školy vo východoslovenskom regióne,“* podotýka.

Botanikiáda jednoznačne prispela ku spopularizovaniu botaniky a zvýšenému záujmu žiakov o botanickú záhradu, ich poznávaniu rastlín a osobitne drevín, tvrdí vedúci oddelenia arboréta Botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach Dr. Ing. Peter Kelbel, autor časti programu pre žiakov. *U žiakov sme sa stretli s veľkým rozpätím vedomostí - od priemerných znalostí až nadpriemerné. V niekoľkých prípadoch som mal aj excelentných žiakov, ktorí ovládali nielen úplné slovenské názvy drevín, ale dokonca aj latinské, a v mnohom by mohli konkurovať aj študentom univerzity. Je to pozoruhodné o to viac, že pre piatokov je biológia v podstate nový predmet a s touto problematikou prichádzajú vo vyučovacom procese po prvý raz do kontaktu,“* hovorí Dr. Ing. Peter Kelbel.

Podľa vedúceho oddelenia dekoratívnej flóry BZ Ing. Róberta Gregoreka, PhD. je príjemným bonusom za prácu na projekte Botanikiáda pohľad na uvoľnených a nevystresovaných pedagógov, ktorým sa snažia pracovníci botanickej záhrady ponúknuť zaujímavý doplnkový program. *„Vymaniť sa z každodenného pracovného stereotypu prospeje nielen im, ale organizovanie poznávacieho a zážitkového dopoludnia pre piatokov základných škôl znamená aj pre nás zaujímavú zmenu. Možnosť stráviť niekoľko hodín medzi hravými deťmi je aj napriek náročnosti tejto práce príjemným zážitkom,“* dodáva.

Za umožnenie realizácie Botanikiády 2013 ďakujeme partnerom:



Z fotoarchívu Botanickéj záhrady UPJŠ - zábery z predošlej Botanikiády:



POZNÁMKA: Túto tlačovú správu nájdete archivovanú na: www.upjs.sk

RNDr. Jaroslava Oravcová
hovorkyňa

RNDr. Jaroslava Oravcová, hovorkyňa UPJŠ v Košiciach
tel: +421 (55) 234 3220, mobil: mobil: 0905 355 299
e-mail: jaroslava.oravcova@upjs.sk web: www.upjs.sk

Botanická záhrada UPJŠ v Košiciach

Má najväčšiu plochu skleníkov spomedzi slovenských botanických záhrad a pýši sa tiež najvyšším skleníkom (13,5-metra vysokým) a niekoľkými najväčšími skleníkami spomedzi botanických záhrad v SR. Má najväčšiu zbierku kaktusov v Slovenskej republike a najširšiu škálu tropických a subtropických rastlín, ktorých eviduje vyše 4000 druhov.

Botanická záhrada bola založená v máji 1950 v areáli bývalého Komenského ústavu na Komenského ulici (*dnešný areál Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie*). V tom čase mala rozlohu 3 hektáre, čo však nepostačovalo na jej plánovanú činnosť, preto sa vybrala pre novú záhradu plocha pod Rozáliou v Mestskej časti Košice Sever, ktorá bola neskôr rozšírená aj na územie Červeného brehu po baňu na Bankove.

V roku 1958 sa dal do užívania expozičný skleník, ktorý bol na vtedajšiu dobu jeden z najväčších v strednej Európe. Následne sa dobudovali expozičné zbierky tropickej a subtropickej flóry a viackrát sa prebudovávala expozícia dekoratívnej flóry a udržiavala sa dendrologická zbierka v lesoparkovej časti. Po roku 1989 došlo k rozšíreniu zasklenej plochy vybudovaním nových ôsmich skleníkov. Z nich sú štyri zaradené do komplexu expozičných skleníkov s vykurovaním a štyri sú v hospodárskej časti využívané ako pestovateľské skleníky.

V posledných rokoch sa realizuje rozsiahla rekonštrukcia expozičných skleníkov. Realizovala sa tiež výstavba steny s umiestnením akvárií vo vstupnej hale a začala generálna prestavba dekoratívnej plochy pred skleníkami. Prebudované a rozšírené boli expozičné zbierky v skleníkoch na oddelení tropickej a subtropickej flóry, ktoré v súčasnosti predstavujú jedinečnú zbierku a ťažko hľadať porovnateľnú expozíciu. Rekonštrukcia v najbližšom období čaká aj najväčší skleník botanickej záhrady, ktorý je najväčším v SR.

V súčasnosti sa botanická záhrada rozprestiera na ploche 30 hektárov. V jej areáli sú v teplých expozičných skleníkoch s rozlohou 3500 m² expozície tropickej a subtropickej vegetácie. Na ploche štyroch hektárov sa nachádza expozícia dekoratívnej flóry a 4 áre zaberá genofondová zbierka autochtonných taxónov vyšších rastlín. Na ploche 24 ha sa rozprestiera lesná časť záhrady, ktorá pozostáva z lesných celkov pôvodných fytocenóz nadväzujúcich na lesné spoločenstvá geomorfologických celkov Bankova a Čermel'ského údolia. Na zostávajúcom území je umiestnená hospodárska časť botanickej záhrady a objekty UPJŠ.

Súčasťou botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach je Herbár a Thaiszová knižnica. Od roku 1990 vydáva vedecké periodikum THAISZIA, Journal of botany. V posledných rokoch zorganizovala niekoľko medzinárodných vedeckých konferencií, v súčasnosti rieši viaceré grantové a vedecko-technické projekty a začala tiež tradíciu výstav spojených s predajom, klubovú činnosť (kluby Bonsaj, Kaktus, Gladiola, Citrus) a podobne.

Svoju činnosť sústreďuje botanická záhrada popri kultúrno-spoločenskej oblasti aj na edukáciu a výskum. V *edukačnej činnosti* vytvára podmienky pre laboratórne cvičenia a na požiadanie zabezpečuje výučbu na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ vo vedných odboroch geobotanika, ekológia rastlín, dendrológia, embryológia rastlín, tropická a subtropická vegetácia, fyziológia rastlín a integrovaná ochrana rastlín a terénne vedenie bakalárskych a magisterských prác, vypracovanie oponentúr na PhD. a habilitačné práce. V spolupráci s Centrom voľného času sa aktívne podieľa na zabezpečovaní súťaží ako sú Biologická olympiáda, Poznaj a chráň či Stredoškolská odborná činnosť. *Vedecký výskum* je zameraný na štúdium biológie ohrozených druhov vyšších rastlín východného Slovenska, synantropizáciu vegetácie, invázie rastlín, šľachtenie dekoratívnych kultivarov a patologických problémov drevín v zmenených podmienkach prostredia.

